

Lateraal denken

workshop nieuwe projectleiders
januari 2006

Michiel van Geloven & Peter Fest

Lateraal denken!

- zoeken naar wegen om problemen op te lossen langs niet-logische weg
- laterale denktechnieken zijn gericht op het doorbreken van de eenzijdigheid in de stappen van ons denken
- kernidee is, dat je soms wat absurde richtingen opgaat, waarvandaan je vervolgens verder kunt bewegen naar waardevolle én bruikbare ideeën
- in termen van De Bono (de grondlegger van het laterale denken): veroorzaak een denkschok!

Hoe denk je lateraal!

- gebruik analogieën en metaforen
- ga terug naar je intuïtie
- kijk vanuit een (totaal) ander perspectief naar het probleem
- abstraheer en/of visualiseer het probleem
- breng je probleem in verband met andere kwesties en maak zo ongebruikelijke combinaties
- divergeer & convergeer
- verlaat je *comfort zone*
- ga ijsberen!
- vraag het aan kinderen of collega's 'ver weg' (heel andere afdeling)
- bouw competitie- of spelelementen in
- start vooral *niet* vanuit beperkingen

Dilemma's in een project...

- je hebt een beperkt budget, en omdat je nieuw bent bij de DU heb je wel behoefte om alle projectleidersbijeenkomsten bij te wonen. Hoe ga je zorgen dat je ook genoeg budget overhoudt voor het echte projectwerk?
- je moet kiezen tussen twee oplossingen die nogal verschillen, en beide hebben evenveel voordelen als problemen. Wat doe je?

Dilemma's in een project...

- je moet een business case maken. Je hebt nauwelijks een idee van jouw 'markt' en je probleememigenaren blijken slechts lippendienst te bewijzen. Als je niks doet, dreigt je project te moeten stoppen... Wat te doen?
- ondanks serieuze pogingen krijg je geen enkel resultaat van een van je teamleden, waardoor de voortgang in je project stagneert. Hoe los je dit op?

Dilemma's in een project...

- je hebt net de review achter de rug. Jij en jouw team waren ervan overtuigd, dat je op de goede weg was. De review lijkt echter het tegendeel uit te wijzen. Wat nu?
- door een herverdeling van taken in jouw afdeling moet je tot je spijt constateren, dat je echt geen tijd meer hebt om je eigen project te leiden. Overleg met je contactpersoon leert dat jouw instelling geen andere projectleider heeft. Je kunt het niet over je hart verkrijgen, het project te stoppen, want er zit al zoveel in! Wat te doen?

Dilemma's in een project...

- de projectdefinitie van je project laat zien, dat je moet kiezen tussen kwaliteit en kwantiteit. In de oorspronkelijke outline heb je beide beloofd... welke keuze maak je?
- je ontdekt dat een belangrijke component in je project ergens kant-en-klaar te koop is voor een bescheiden bedrag. Als je dat doet, zou je flink wat budget overhouden en hoeft je team aanzienlijk minder uren in het project te steken. Doe je dat?

Dilemma's in een project...

- je project loopt als een trein en dat gaat als een lopend vuurtje door het land. Steeds meer opleidingen willen graag meedoen. Leuk natuurlijk, maar zo kom je nooit bij de eindstreep. Hoe kun je je succes zo inzetten, dat het zich niet tegen je keert?
- je hebt gepland vóór de voorjaarsvakantie op te leveren, zodat je daarna direct enkele pilots kunt draaien. Je dreigt dit niet te halen waardoor de pilots over de zomervakantie moeten worden getild en je project dus een half jaar vertraagd raakt. Wat kun je doen?

Dilemma's in een project...

- geld heb je genoeg... alleen de bemensing is nauwelijks rond te krijgen, niemand lijkt tijd te krijgen voor jouw project. Hoe ga je dit oplossen?
- jouw project valt binnen een domein. Je moet dus rekening houden met het domeinprogramma en de programmacoördinator. Hoe richt je dit zo in, dat deze extra factor een lust is, en geen last?

Je krijgt twee lastige vraagstukken voorgeschoteld.

Bedenk bij elk vraagstuk:

1. een *voor de hand liggende* oplossing
2. een *absurde* oplossing
3. een *creatieve of ongebruikelijke* oplossing
4. bespreek in je groep welke oplossing het meeste rendement geeft en waarom
5. evalueer hoe je tot de creatieve oplossing bent gekomen en hoe je deze aanpak optimaal kunt benutten – wat is je beste tip

Laatste kans!

- formuleer een concreet, lastig probleem
  - een *andere groep* gaat vervolgens aan de slag om dit probleem zo goed mogelijk op te lossen
  - de tijd is nu je grootste vijand!
-
- slotronde
    1. ultrakorte presentatie van de oplossing
    2. probleemeigenaar beoordeelt
    3. jury beoordeelt
    4. en de tijd weegt mee
    5. de beloning... nog meer creativiteit